

PROSPECTS AND CHALLENGES OF ENVIRONMENTAL TAX REFORM IN ECONOMIC INSTABILITY CONDITIONS

PhD, Senior researcher Simona FRONE¹, PhD, Senior lecturer Dumitru Florin FRONE²

Abstract

In this paper we try to argue why the environmental tax reform should be welcome, especially in our times of economic and financial instability. Therefore, we first state some principles of welfare economics concerning the environment and also remind the debate and outcomes on the double dividend paradigm. Then we briefly review and analyse the main instruments of environmental fiscal policy and their potential impact on public finances. We are now able to figure and analyse the main objectives, outlooks and challenges of implementing a green tax reform in the European Union. In the end are some conclusions and recommendations for an effective environmental taxation in Romania.

Key words: tax reform, public finance, marginal social damage, environmental, double dividend

JEL classification: H30, H230, Q580

1. Introducere

În concepția noastră teoretico-metodologică, statul, prin finanțele publice, îndeplinește în primul rând rolul de a corecta imperfecțiunile pieții, respectiv insuficiențele macroeconomice ale economiei de piață. Principalele cazuri de manifestare a imperfecțiunilor pieții și care reclamă intervenția statului sunt reprezentate de : bunurile publice, externalitățile, puterea de monopol, insuficiența informației și ciclul de afaceri.

În literatura de specialitate a finanțelor publice, calitatea mediului este în mod tipic considerată un bun public pur. În ceea ce privește mediul natural înconjurător, este important să observăm faptul că non-rivalitatea de consum asociată de obicei bunurilor publice se referă mai mult la aspectul cantității; într-adevăr, un bun public nu își pierde din cantitate dacă este consumat de tot mai multe persoane.

Totuși, el își poate pierde calitatea, astfel încât utilitatea individuală obținută de pe urma bunului respectiv poate scădea atunci când alții utilizează bunul (de exemplu, în cazul atmosferei ca bun public, cantitatea aerului disponibil este practic nelimitată și neafectată de numărul “consumatorilor”, dar calitatea aerului și a mediului poate fi afectată semnificativ odată cu poluarea).

Prevenirea acestui fenomen ireversibil este conștientizată și exprimată prin conceptul de dezvoltare durabilă, iar principalul agent capabil și dator să îl transpună neîntârziat în practică este statul, ca apărător al interesului public al generațiilor prezente și viitoare.

Analiza intervenției statale și a activității finanțelor publice trebuie de aceea, realizată atât în termeni cantitativi cât și calitativi, deoarece tezele care văd doar în extinderea sectorului public sau, dimpotrivă, în dispariția sa, un remediu miraculos al dificultăților existente, neglijează deseori situația reală complexă a economiei.

---

¹ PhD, Senior researcher, Institute of National Economy, frone.simona@gmail.com

²PhD, Senior lecturer, University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Bucharest, ffrone@hotmail.com

2. Fundamente teoretice privind impozitul de mediu. Paradigma dividendului dublu

Un element suplimentar de economie a finanțelor publice, care este important pentru aceasta analiză, este noțiunea de "impozitare optimă", în sensul creșterii veniturilor necesare pentru finanțarea cheltuielilor publice, în cel mai eficient mod.

Cele două componente principale ale teoriei fiscale respectiv:

- politica fiscală pentru a se colecta venituri și
- politicile fiscale pentru corectarea externalităților,

erau, până de curând abordate independent. Această integrare a impozitării pentru colectarea de venituri cu impozitarea pentru corectarea comportamentului stă la baza inaugurării unui nou set de probleme ce iau în considerare, la un anumit nivel, "ipoteza dividendului dublu."

Paradigma dividendului dublu solicită următoarea dezbatere de idei : dacă impozitele corective cresc veniturile și creșterea impozitelor pe venituri, descurajează poluarea, nu sunt aceste două obiective de politică complementare? O taxă sau un impozit care reduce poluarea și aduce venituri servește atât protecția mediului cât și obiectivele de cheltuieli publice; intuitiv, pare că produce un beneficiu dublu, sau "dividend dublu" în cazul în care veniturile generate contribuie la finanțarea furnizării de bunuri publice.

Astfel, dacă beneficiul sau dividendul primar al impozitelor de mediu este dat de protecția și îmbunătățirea mediului, cel de al doilea beneficiu indus este o reducere a distorsiunilor economice din sistemul fiscal clasic de colectare a veniturilor statului. În plus, ar fi oare necesar un program integrat de impozitare, care servește atât cheltuielile publice cât și realizarea obiectivelor de mediu, ce ar aduce premise pentru a obține mai mult pe ambele fronturi, la un cost mai scăzut, decât atunci când fiecare obiectiv este considerat separat?

Această idee a primit insuficientă atenție până când politicile necesare pentru combaterea schimbărilor climatice au atras atenția economiștilor la acest subiect. De la începutul anilor 1990, au existat numeroase dezbateri și controverse pe aspecte date de aceste întrebări.

Termenul de "dublu dividend " a început să fie utilizat pe scară largă în urma numirii acestuia de către David Pearce (1991). Cu toate acestea, implicațiile, și chiar valabilitatea ipotezei dividendului dublu sunt mult mai complicate. Punctele de vedere diferă cu privire la ceea ce aceasta presupune, și nu există un consens cu privire la un anumit test sau experiment singular care l-ar putea valida sau renega.

În centrul analizei teoretice se situează o comparație între impozitul de mediu optim și Dauna Socială Marginală a poluării (DSM), care se identifică cu "rata Pigouviană", respectiv impozitul care va genera optimalitatea în absența impozitelor pe venituri. Având în vedere că este bine stabilit încă din tezele lui Pigou că, la punctul de optim, impozitul de mediu (pe poluare) va fi egal cu dauna socială marginală, în lipsa unor impozite de colectare a veniturilor, întrebarea care se pune este dacă acest impozit optim de mediu crește sau scade față de DSM atunci când apar impozitele pe venit (pentru colectare de venituri bugetare)?

Aceasta poate fi înțeleasă ca un test indirect asupra faptului dacă apare un beneficiu excedentar (un dublu dividend), atunci când veniturile din impozitarea poluării sunt utilizate pentru a satisface necesitățile de venituri ale statului. În mod logic, dacă un compromis între beneficiile ecologice și costurile combaterii poluării poate justifica un impozit egal cu DSM (la punctul de optim) în absența unor impozite de colectare a veniturilor, atunci realizarea unui beneficiu excedentar prin reciclarea veniturilor obținute din impozitarea de mediu poate justifica o rată a impozitului de mediu mai mare decât DSM.

Conform paradigmei dividendului-dublu, se așteaptă ca impozitele de mediu să aibă ca efect nu doar o mai bună protecție și calitate a mediului, dar totodată să reducă distorsiunile impozitelor existente pe veniturile din muncă și capital.

Ipoteza a fost menționată mai întâi de Tullock (1967) și susținută ulterior în studiile lui Nichols (1984) și Lee și Misiolek (1986). Totuși, mai târziu, această viziune a fost pusă sub

